

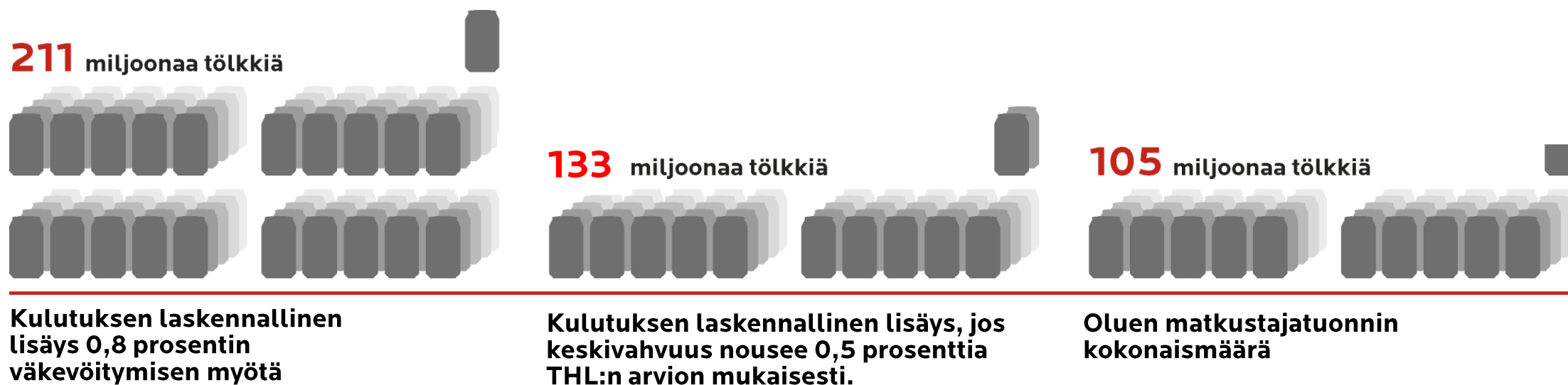
**TALOUS-
VALIOKUNTA
4.10.2017
LIITE**

Anton Westermarck

Oluen väkevöityminen – keskimääräisen vahvuuden nousulla (4,7 % > 5,5 %) on merkittävä vaikutus kulutukseen

- Oluen tilastoitu kokonaiskulutus Suomessa oli Valviran mukaan **413,5 miljoonaa litraa** vuonna 2016.
- Jos oluen keskimääräinen vahvuus **nousisi nykyisestä enimmäisrajasta 4,7 prosentista 5,5 prosenttiin** ja litramääräinen kulutus pysyisi samana, tarkoittaisi se laskennallisesti **70,4 miljoonan litran kulutuksen lisäystä**, mikä vastaa **211 miljoonaa kappaletta 0,33 litran oluttölkkiä (4,7%:n vahvuista olutta)**.
 - Tämä tarkoittaisi sitä, että jokainen 15 vuotta täyttänyt suomalainen joisi vuodessa **46 tölkkiä enemmän olutta kuin tällä hetkellä**
- THL:n esittämän arvion mukaan *) oluen keskivahvuus **nousisi 4,5 prosentista viiteen prosenttiin**. Jos litramääräinen kulutus pysyisi samana, tarkoittaisi se laskennallisesti **40,7 miljoonan litran kulutuksen lisäystä**, mikä vastaa **133 miljoonaa kappaletta 0,33 litran oluttölkkiä (4,7%:n vahvuista olutta)**.

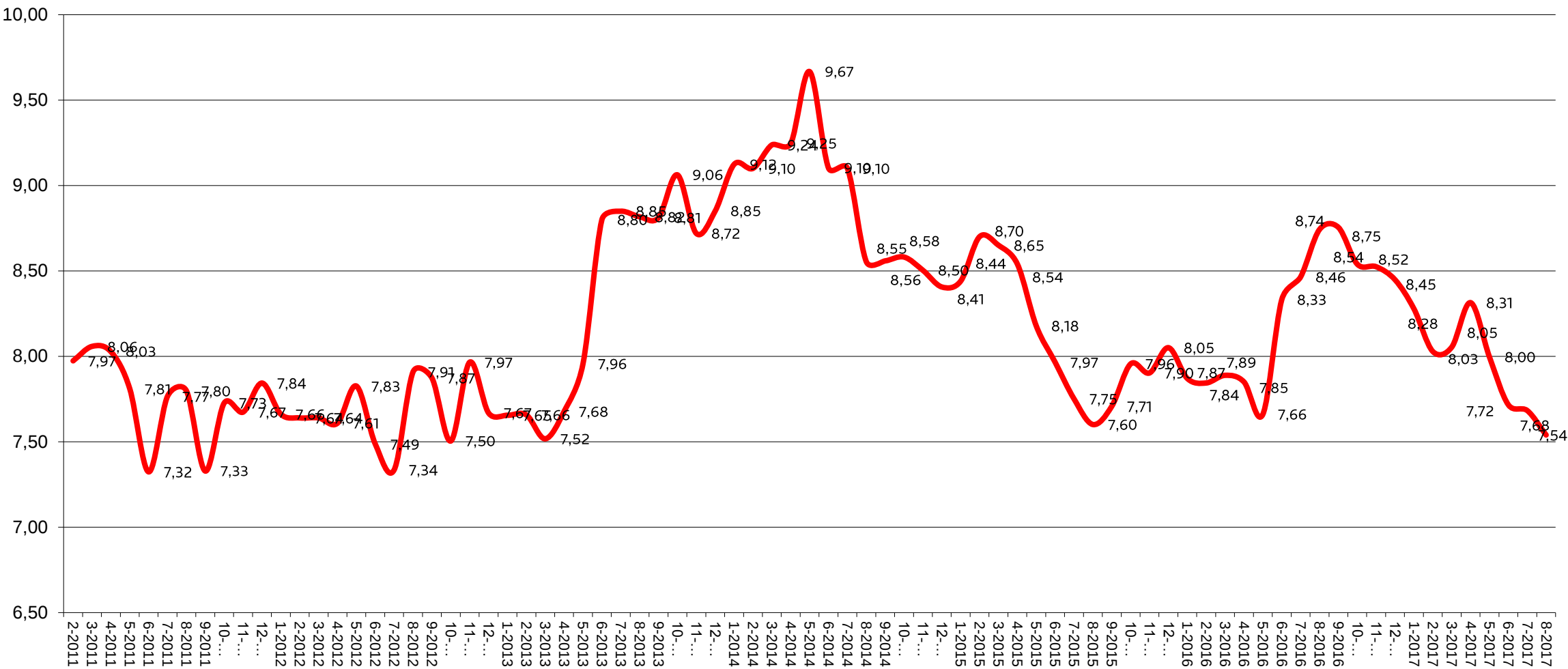

*) <https://www.thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/alkoholi/usein-kysytyt-kysymykset/politiikka/miten-hallituspuolueiden-tekemat-alkoholilain-uudistuksen-linjaukset-vaikuttavat-alkoholin-kulutukseen-ja-kansanterveyteen->

Matkustajatuonti on laskenut viimeisen 12 kuukauden aikana

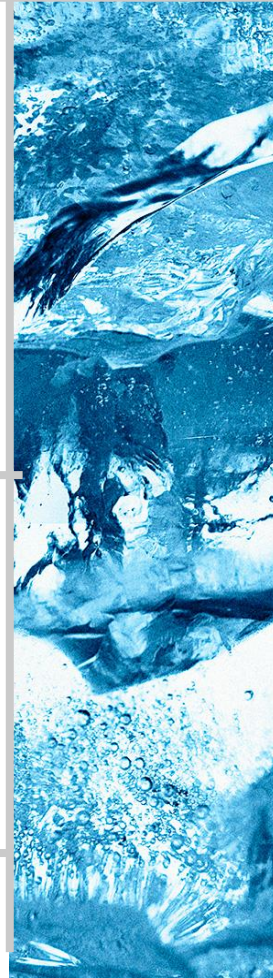
Matkustajatuonnin kehitys 2/2011 – 8/2017

Alkoholijuomien maahantuonti, liukuva vuosi (milj.litraa 100 % alkoholina)

Useat Euroopan maat kiristävät alkoholipolitiikkaansa ja –verotusta, erimerkkeinä Viro, Liettua, Latvia, Skotlanti ja Irlanti

- **Virossa** tuli voimaan keväällä 2017 alkoholilain uudistus, joka sisältää mm. määrään perustuvien alennusmyyntien kiellon, alkoholimainonnan kiellon televisiossa ja radiossa klo 7–22 välillä sekä ulkomainonnan kiellon, rajoituksia alkoholimainonnan sisältöön sekä mainontakiellon sosiaalisessa mediassa sekä ikärajavaltvonnan vahvistamisen.
- Viro kiristää alkoholijuomien valmisteveroja vuosien 2016–2020 aikana: oluen veroa + 206 %, siiderien + 162 %, viinin + 119 % ja väkevien alkoholijuomien + 68 %.
- **Liettua** toteutti juomaryhmiä koskeva alkoholiveron korotuksen maaliskuussa 2017. Viinien ja oluen veronkorotus + 112 %, väkevien + 23 %.
- Alkoholien myynnin ikäraja nostettiin 18 vuodesta 20 vuoteen sekä vähittäismyynnissä että anniskelussa. Mainontaan tuli voimaan täyskielto ja vähittäismyyntiaikoja supistettiin ma-la klo 10–20 (aiemmin klo 08–22), su klo 10–15.
- **Latvia** on hyväksynyt vuonna 2018 toteutettavat alkoholiveron korotukset: viinien vero +18 %, olut +24 %.

Irlanti haluaa ottaa käyttöön alkoholin minimihinnittelun: 10 senttiä per alkoholigramma. Pakkauksissa tulisi olla varoitustekstit ja energiamäärä. Myyntipaikoissa alkoholi tulisi olla sijoitettu erillisreen tilaan ja mainontasääntöjä täsmennetään. Perusteluna maan huomattavan korkea humalahakuinen juominen

Skotlannissa alkoholin minimihintaa koskeva päätös (50 penniä per alkoholiannos) tehtiin vuonna 2012. Toimeenpano on viivästynyt valistusten ja oikeusprosessien vuoksi. Minimihinta alentaisi Skotlannissa vuosittaisia alkoholikuolemia 120 hengellä ja sairaaloiden hoitojaksoja 2000:lla (Sheffieldin yliopiston tutkijoiden arvio).

Kolmella neljästä suomalaisesta Alkon palvelut neljän kilometrin sisällä

Alkoholin saatavuus on Suomessa riittävällä tasolla

354 myymälää
+ verkkokauppa

60 nouto-
pistettä

Alko osti tuotteita 461 toimittajalta vuonna 2016

	Kpl	Tuotteet
Suomalaiset maahantuojat (ulkomaiset tuotteet)	107	4942
Ulkomaiset toimittajat (ulkomaiset tuotteet)	275	502
Suomalaiset tuottajat (suomalaiset tuotteet)	98	784
Toimittajia yhteensä	461	

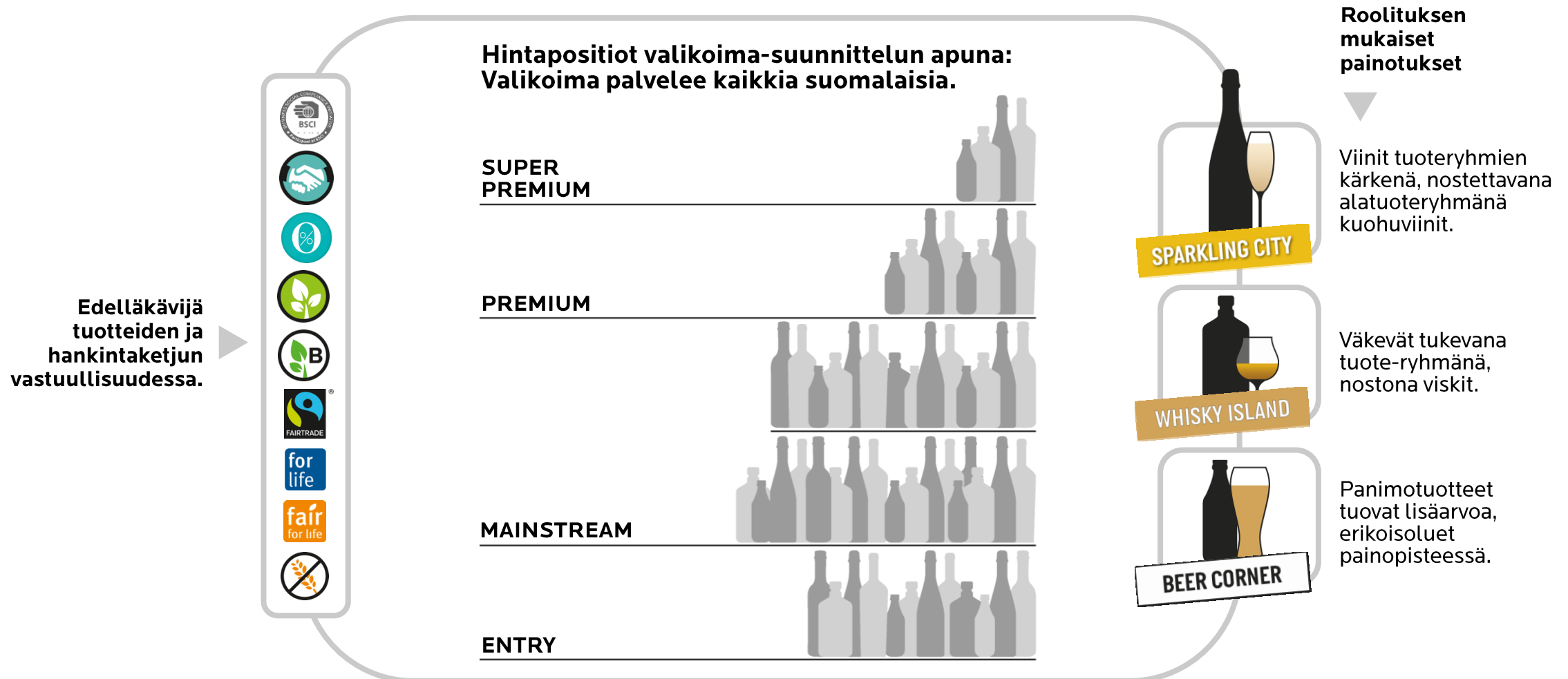
Osa suomalaisista maahantuojista toimittaa myös suomalaisia tuotteita, eli ovat taulukossa kahdella rivillä.

Tuotevalikoima kaksinkertaistuu vuoteen 2020 mennessä

Valikoimassa tällä hetkellä yli 6 900 tuotetta, visiona 10 000 tuotetta

Asiakkaiden tyytyväisyys valikoimaan 8,6

Asiakaslähtöinen valikoima, johon kaikilla toimijoilla on mahdollisuus saada maksutta tuotteensa

Vakiovalikoiman tuotevalinnat **tehdään julkisin ja tasapuolisin perustein** riippumatta valmistajan tai myyjän kansalaisuudesta tai kotipaikasta. Tarjoaja voi olla tuottaja, valmistaja, valmistuttaja, agentti tai maahantuoja.

Pientuottaja voi omalla päätöksellään kahdessa viikossa saada tuotteitaan myyntiin 1–10 Alkon myymälään ja verkkokauppaan. Viime vuonna noin 200 tuotetta kotimaisilta pienpanimoilta.

Tukkumyyntiluvan haltija voi omalla päätöksellään ilmoittaa tuotteensa myyntiin Alkon tilausvalikoimaan.

Kotimaisten pientuottajien tuotteiden määrä kasvaa voimakkaasti Alkon valikoimissa

2016*	Kotimaisia	Ulkomaisia	Yhteensä
Pientuottajien tuotteita yhteensä	208	163	371
Oluet	148	149	297
Viinit	23	11	34
Muut ja väkevät	37	3	40

2017**	Kotimaisia	Ulkomaisia	Yhteensä
Pientuottajien tuotteita yht.	289	223	512
Oluet	232	205	437
Viinit	26	18	44
Väkevät	31	0	31
Muut	13	3	16

- Kotimaisten pientuottajien olutvalikoima kasvanut vuodessa 36 prosentilla.
- Suomessa on tällä hetkellä noin 90 pienpanimoa, joista 45 pienpanimolla on tuotteita Alkon valikoimassa. Osa pienpanimoista ei tuota pullo-oluita, vaan tynnyreitä ravintolakäyttöön.

*Tilanne 24.10.2016

**Tilanne 29.9.2017

Tuotteet kilpailevat keskenään hyllyllä muiden vastaavien tuotteiden kanssa: toimittajat hinnoittelevat tuotteensa itse

Hinnoittelu on avointa ja läpinäkyvää, Alkon tuotteiden keskimääräinen myyntikate on vain 17 prosenttia

Hintaesimerkkejä vuodelta 2017*

Juoma	Tuoteryhmä	Alko	K-ryhmä	S-ryhmä	Stockmann	Lidl
Lehtikuohu 0,75 ltr	Alkoholittomat kuohuviinit	13,47	-	14,65	13,95	-
Somersby Cider pullo (0,33 ltr)	Siideri	2,79	2,75	2,65	2,95	-
Pilsner Urquell 4,4% tölkki (0,5 ltr)	Erikoisolut	3,08	3,19	2,49	2,98	-
Koff III	Lager-olut	1,90	1,78	0,85	1,23	-
Edullisin lager-olut	Lager-olut	1,53	0,83	0,84	-	0,83

*Hintavertailu 6/2017–9/2017: Kaupan hyllyhintaa (sis. Pantin, ALV:n, aj-veron ja PALPA-maksun)

Yhdysvaltojen Washingtonin osavaltion alkoholimonopolin purkamisen 1.7.2012 seurauksia (väkevät juomat)

- Hintojen nousu keskimäärin 5-15 prosentilla, väkevien kulutus säilyi entisellään tai hieman pieneni, muutoin alkoholin kulutus säilyi samalla tasolla tai kasvoi vähän.
- Kulutustottumukset säilyivät lähes ennallaan, pientä siirtymää väkevistä oluisiin.
- Osavaltion rajat ylittävä kauppa lisääntyi.
- Useat asian puolesta äänestäneet katuvat ”kyllä”-ääntänsä.
- Kuluttajat ovat tyytyväisiä mm. hintoihin, mutta tyytymättömiä henkilöstön määrään ja osaamiseen.
- Laatu heikkeni yksityistämisen seurauksena.
- Neljännes asioi lähimmässä alkoholiamyymälässä, neljännes valitsee halvimman hinnan perusteella kauempana sijaitsevan kaupan.

PRIVATIZATION OF THE WASHINGTON LIQUOR CONTROL SYSTEM

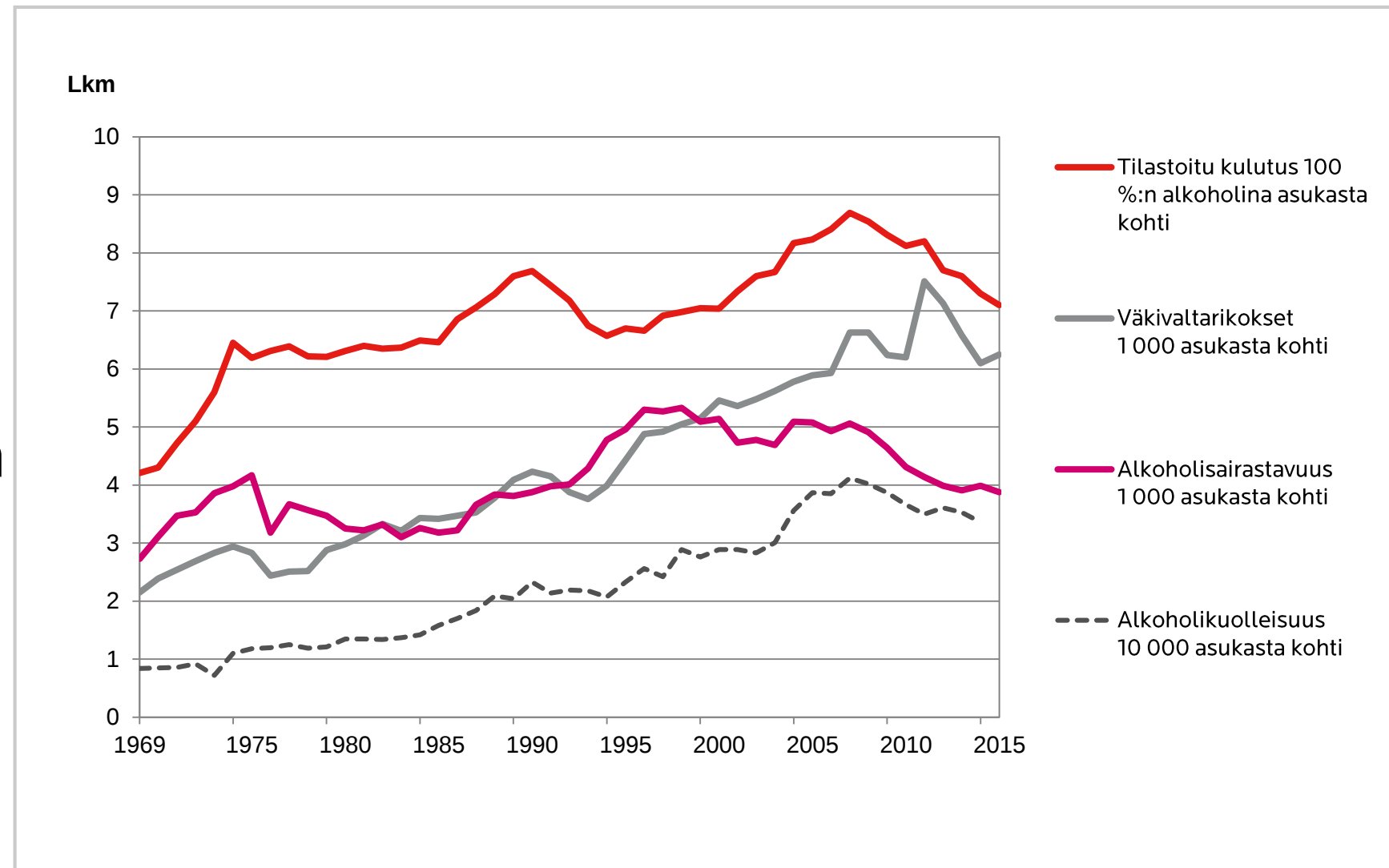
William C. Kerr, Ph.D.

Edwina Williams, Thomas K. Greenfield, Meenakshi S. Subbaraman and Yu Ye

This research was supported by R01 AA021742 from NIAAA and was approved by the Public Health Institute IRB #113-010.

Alkoholin kokonais- kulutuksen kasvu lisää **alkoholihaittoja**

Haitat kohdistuvat myös **tavallisiin suomalaisiin**, ei ainoastaan alkoholin väärinkäyttäjiin.

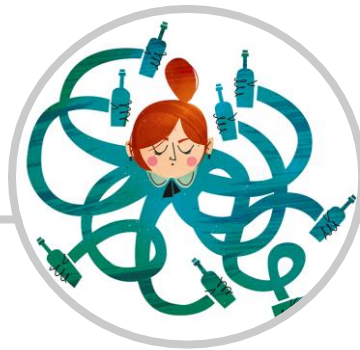
Lähde: Päihdetilastollinen vuosikirja 2016

Merkittävä osa alkoholihaitoista kohdistuu muihin kuin käyttäjään itseensä

TERVEYS JA TURVALLISUUS

- Pahoinpitelyt, tapot ja muut väkivaltarikokset
- Liikenneonnettomuudet
- Työturvallisuuden vaarantuminen
- Tulipalot
- Muu riskikäyttäytyminen, mm. tartuntataudit

YHTEISKUNTA

- Terveystenhuollon kustannukset
- Järjestyshäiriöt julkisilla paikoilla
- Poliisin ja pelastustoimen kustannukset
- Ilkivallan kulut
- Vankeinhoitojärjestelmän kulut
- Oikeudenkäyntien kulut
- Alentunut tuottavuus

PERHEET JA LAPSET

- Lasten tarpeiden laiminlyönti
- Lähisuhdeväkivalta
- Vanhemmuuden ongelmat ja avioerot
- Mielenterveys ja päihdeongelmat
- Taloudelliset ongelmat

RASKAUDEN AIKAINEN KÄYTTÖ JA SIKIÖVAURIO

- Fetaali-alkoholisyndrooma (FAS) ja muut vakavat kehityshäiriöt
- Alhainen syntymäpaino
- Epigeneettiset ylisukupolviset vaikutukset kehitykseen

Alkoholi ja työelämä

Terveys ja hyvinvointi

Alkoholi on yhteydessä jopa 60 erilaiseen sairauteen. Syöpäriskille ei ole olemassa alkoholinkäytön turvarajoja.

Tuottavuus ja työurien pituus

Alkoholin vuoksi menetetään arviolta 2 miljoonaa työpäivää.

Työkyvyttömyyseläkkeet rasittavat yhteiskunnan kestävyysvajetta.

Alkoholi aiheuttaa yli kahden miljardin euron kustannukset yhteiskunnalle

- Välittömät kustannukset (jollekin yhteiskunnan taholle kuten terveydenhuollolle aiheutuneita todellisia kuluja) **1,4 miljardia euroa**
- Välilliset kustannukset tuotanto- ja työpanosmenetysten vuoksi vähintään **937 miljoonaa euroa** (vuonna 2012).
- Helsingin kaupungin päihdehuollon kustannukset **49 milj. euroa** vuodessa eli **93 euroa/18-vuotta** täyttänyt asukas

Lähde: THL 2016, Helsingin kaupunki 2017

Alkoholipoliittisella päätöksenteolla on keskeinen rooli hyvinvointiyhteiskunnan palvelujärjestelmän kestävyyskannalta

- Alkoholi on voimakasta riippuvuutta aiheuttava keskushermostoa lamaava aine, jonka haitallisuus on lääketieteellisesti tunnustettu.
- Alkoholinkäytön seuraukset koituvat veronmaksajien maksettavaksi ja lisäävät julkisen talouden kestävyysvajetta.
- Alkoholin kielteinen kaksoisvaikutus: Alkoholinkäyttö lisää julkisen sektorin kustannuksia sekä samalla vähentää kustannusten maksajia.

WHO:n ja OECD:n mukaan Pohjoismainen malli on tehokas keino alkoholihaittojen vähentämiseksi

- Hinta- ja veropolitiikka
- Saatavuuden rajoitukset ml. valtion vähittäismyyntimonopolit
- Mainonnan rajoitukset
- Terveystieteidenhuollossa mini-interventiot
- Valistuskampanjat eivät erityisen vaikuttavia keinoja.

**World Health
Organization**

OECD

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Alko tuo tasapainon sosiaali- ja terveyspoliittisiin sekä elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin

PARAS ASIAKASKOKEMUS – Asiantuntevinta henkilökohtaista palvelua kaikissa kanavissa

- Asiakkaiden mielestä Alkon palvelu viidettä vuotta peräkkäin kaupan alan parasta
- Ruoka-juomakulttuurin kehittäminen on osaamisen ja viestinnän keskiössä
- Koko Suomen kattava monikanavainen palveluverkostomme pitää sisällään 354 myymälää, 70 noutopistettä ja verkkokaupan. 90 prosentilla suomalaisista Alkon palvelut ovat 10 kilometrin etäisyydellä
- Kaikilla tavarantoimittajilla mahdollisuus saada tuotteensa vapaasti ja helposti valikoimiimme. Tällä hetkellä valikoimassamme on tuotteita yli 460 tavarantoimittajalta tuottajalta ja yli 6 900 tuotetta 75 maasta. Pientuottajat voivat saada tuotteensa ilmoittamalla ilman kynnysrahaa verkkokauppaan ja 10 myymälään
- Tavarantoimittajamme ovat antaneet hyvän arvosanan yhteistyölle kanssamme.
- Hinnoittelumme on avointa ja reilua: tavarantoimittaja hinnoittelee tuotteensa itse, ja tuotteet kilpailevat keskenään hyllyllä.

TEHOKAS YRITYS – Tehokas ketjuohjaus ja asiakaskokemusta tukevat prosessit

- Parannamme tehokkuuttamme jatkuvasti optimoimalla logistiikkaa, myymälöiden kokoa ja käytettyjä työtunteja
- Keskimääräinen myyntikatteemme on 17 prosenttia
- Kerrytimme viime vuonna valtiolle 40 miljoonan euron osingon ja 900 miljoonan euron verotulot.

Alko – vastuullista alkoholin myyntiä

- Tutkimusten mukaan tehokkaimmat alkoholi-poliittiset keinot ovat saatavuus (aukioloajat, myyntipisteiden lukumäärä) ja hinta
- Alkoholin kokonaiskulutus on kasvanut Suomessa alkoholilain liberalisointien seurauksena
- Alkoholi ei ole tavanomainen hyödyke, vaan sen käyttöön liittyy terveys- ja hyvinvointihaasteita
- Yhteiskunta maksaa alkoholista aiheutuvista kustannuksista yli 2 mrd. euroa vuodessa. Alkoholin vuoksi menetetään 2 miljoonaa työpäivää
- 2/3 suomalaisista pitää Alkoa hyvänä tapana rajoittaa alkoholista aiheutuvia haittoja
- Yhtiön asema EU-oikeuden mukainen.

PARAS TYÖ – Osaamisella ja joustavuudella parasta työtä

- 2 400 innostunutta ja osaavaa alkolaista tarjoavat parasta asiakaskokemusta
- Alko palkittu kaksi kertaa Suomen parhaana työpaikkana
- Jokainen alkolainen koulutautuu keskimäärin neljä päivää vuodessa
- Kehitämme yhtiön sisäisiä työmarkkinoita, jotta voimme tarjota töitä entistä enemmän niitä haluaville.

AKTIIVINEN VAIKUTTAJA YHTEISKUNNASSA – Vastuullisuuden suunnannäyttäjä

- Alko toimii tasapuolisesti ja syrjimättömästi
- Vastuullinen asiakaspalvelu on jokaiselle alkolaiselle tärkeää: nuoren asiakkaan ikä tarkistetaan joka kolmas sekunti jossain päin Suomea
- Alko ohjaa tuottojaan alkoholihaittojen ehkäisyyn: Lasten seurassa- ja Selvästi hyvää työtä -ohjelmamme haastavat suomalaiset pohtimaan omaa alkoholinkäyttöään.
- Kehitämme koko hankintaketjun vastuullisuutta yhteistyökumppaneidemme kanssa. Toteutamme auditointeja eri tuottajamaissa. Kaikki tavarantoimittajamme ovat sitoutuneet eettisten toimintaperiaatteiden noudattamiseen.

KIITOS

4.10.2017

